SVET EVROPSKE UNIJE

Bruselj, 9. junija 2006 (10.06) (OR. en)

10117/06

ENV 335
AGRI 205
COMPET 156
ECO 111
ECOFIN 203
ENER 184
DEVGEN 163
MI 131
PECHE 186
RELEX 384
SAN 166
SOC 298
TRANS 157
RECH 155
POLGEN 75
EDUC 133

OPOMBA

od:	generalnega sekretariata
za:	delegacije
Št. predh. dok.:	9956/06 ENV 323 AGRI 194 COMPET 150 ECO 103 ECOFIN 192 ENER 174 DEVGEN 156 MI 127 PECHE 181 RELEX 369 SAN 163 SOC 291 TRANS 148 RECH 149 POLGEN 72 EDUC 130
Št. predl. Kom.:	15796/1/05 ENV 601 AGRI 355 ECO 159 ECOFIN 412 ENER 203 DEVGEN 254 MI 143 PECHE 285 RELEX 766 SAN 217 SOC 516 TRANS 285 RECH 242 EDUC 196 REV 1
Zadeva:	Pregled strategije EU za trajnostni razvoj – prenovljena strategija

Delegacije v prilogi k tej opombi prejmejo dokončno besedilo prenovljene strategije EU za trajnostni razvoj (EU STR).

PRILOGA

PRENOVLJENA STRATEGIJA EU ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ

NAŠA ZAVEZANOST K TRAJNOSTNEMU RAZVOJU

1. Trajnostni razvoj pomeni, da je treba zadovoljiti potrebe sedanje generacije, ne da bi se tako zmanjšala sposobnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe. To je vseobsegajoč cilj Evropske unije, določen v Pogodbi, ki ureja vse politike in dejavnosti Unije. Njegov smoter je ohraniti zmožnost Zemlje, da omogoča življenje v vsej njegovi raznolikosti, zasnovan pa je na načelih demokracije, enakosti spolov, solidarnosti, pravne države in spoštovanja temeljnih pravic, vključno s svoboščinami in enakimi možnostmi za vse. Njegov namen je zagotavljati stalno izboljševanje življenjskih pogojev in blaginje na Zemlji za sedanje in prihodnje generacije. V ta namen spodbuja dinamično gospodarstvo, polno zaposlenost in visoko raven izobrazbe, zdravstvenega varstva, socialne in ozemeljske kohezije ter varstva okolja v mirnem in varnem svetu, kjer bo spoštovana kulturna raznolikost.

2. Evropski svet v Göteborgu (2001) je sprejel prvo strategijo EU za trajnostni razvoj. Zunanjo razsežnost ji je leta 2002 ob upoštevanju Svetovnega vrha o trajnostnem razvoju v Johannesburgu (2002) dodal Evropski svet v Barceloni. Vendar pa netrajnostni trendi, ki zadevajo podnebne spremembe in porabo energije, grožnje javnemu zdravju, revščino in socialno izključenost, demografske pritiske in staranje, upravljanje z naravnimi viri, upad biotske raznovrstnosti, rabo zemlje in promet, še vedno obstajajo in pojavljajo se novi izzivi. Ker ti negativni trendi ustvarjajo občutek, da je treba nujno ukrepati, so potrebni kratkoročni ukrepi, vendar pa se pri tem ne sme pozabiti na dolgoročno perspektivo. Glavni izziv je postopna sprememba trenutno netrajnostnih vzorcev porabe in proizvodnje ter nepovezan pristop k oblikovanju politik.

3. Na podlagi navedenega je Evropski svet v zaključku pregleda strategije EU za trajnostni razvoj, ki ga je sprožila Komisija v letu 2004, ter na podlagi Sporočila Komisije "O pregledu strategije trajnostnega razvoja – izhodišča za ukrepanje" iz decembra 2005 in prispevkov Sveta, Evropskega parlamenta, Evropskega ekonomsko-socialnega odbora in drugih, sprejel ambiciozno in celovito prenovljeno strategijo trajnostnega razvoja za razširjeno EU, ki temelji na strategiji, ki je bila sprejeta leta 2001.

4. Ta dokument določa enotno in skladno strategijo o tem, kako bo EU učinkoviteje izpolnjevala dolgotrajno zavezo o izpolnitvi izzivov trajnostnega razvoja. Ponovno potrjuje potrebo po solidarnosti na svetovni ravni in priznava pomen sodelovanja s partnerji izven EU, vključno s hitro razvijajočimi se državami, ki bodo bistveno vplivale na globalni trajnostni razvoj.

5. Splošen cilj prenovljene strategije EU za trajnostni razvoj je opredeliti in oblikovati ukrepe, ki bodo EU omogočili nenehno izboljševanje življenjskih pogojev za sedanje in prihodnje generacije, in sicer z vzpostavitvijo trajnostnih skupnosti, ki lahko učinkovito upravljajo in uporabljajo vire, ter izkoriščajo ekološki in družbeni inovacijski potencial gospodarstva, da bi zagotovili blaginjo, varstvo okolja in socialno kohezijo.

6. Evropski svet je junija 2005 potrdil naslednje cilje in načela, na katerih naj bi temeljila prenovljena strategija:

KLJUČNI CILJI

VARSTVO OKOLJA

Ohranjanje zmožnosti Zemlje, da omogoča življenje v vsej njegovi raznolikosti, spoštovanje omejenosti zemeljskih naravnih virov ter zagotavljanje visoke stopnje varstva okolja in izboljšanje kakovosti okolja. Preprečevanje in zmanjševanje onesnaževanja okolja ter spodbujanje trajnostnih vzorcev porabe in proizvodnje, da bi se prekinila povezava med gospodarsko rastjo in propadanjem okolja.

SOCIALNA ENAKOST IN KOHEZIJA

Spodbujanje demokratične, socialno vključujoče, kohezivne, zdrave, varne in pravične družbe, ki spoštuje temeljne pravice in kulturno raznolikost, ustvarja enake možnosti in se bori proti vsem oblikam diskriminacije.

GOSPODARSKA BLAGINJA

Spodbujanje uspešnega, inovativnega, z znanjem bogatega, konkurenčnega in ekološko učinkovitega gospodarstva, ki omogoča visoko življenjsko raven ter polno in visokokakovostno zaposlitev v vsej Evropski uniji.

IZPOLNJEVANJE NAŠIH MEDNARODNIH OBVEZNOSTI

Spodbujanje ustanavljanja in ohranjanje stabilnosti demokratičnih institucij po svetu, ki temeljijo na miru, varnosti in svobodi. Aktivno spodbujanje trajnostnega razvoja po svetu in zagotavljanje, da so notranje in zunanje politike Evropske unije v skladu z globalnim trajnostnim razvojem in s svojimi mednarodnimi obveznostmi.

USMERITVENA NAČELA POLITIKE

SPODBUJANJE IN ZAŠČITA TEMELJNIH PRAVIC

Postaviti človeka v osrčje politik Evropske unije s spodbujanjem temeljnih pravic, bojem proti vsem oblikam diskriminacije in s prispevkom k zmanjšanju revščine ter odpravo socialne izključenosti po vsem svetu.

SOLIDARNOST MED GENERACIJAMI IN ZNOTRAJ NJIH

Obravnavanje potreb sedanjih generacij, ne da bi se s tem zmanjšala sposobnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe v EU in drugje.

ODPRTA IN DEMOKRATIČNA DRUŽBA

Zagotavljanje državljanske pravice dostopa do podatkov in zagotavljanje dostopa do pravnega varstva. Nuditi primerno svetovanje in možnost udeležbe vsem zainteresiranim strankam in združenjem.

SODELOVANJE DRŽAVLJANOV

Spodbujanje soodločanja državljanov. Spodbujanje izobraževanja in javne ozaveščenosti glede trajnostnega razvoja. Obveščanje državljanov o njihovem vplivu na okolje in njihovih možnostih za več trajnostnih odločitev.

VKLJUČEVANJE PODJETIJ IN SOCIALNIH PARTNERJEV

Spodbujanje socialnega dialoga, družbene odgovornosti gospodarskih družb in zasebno-javnih partnerstev za več sodelovanja in skupne odgovornosti ter dosego trajnostne porabe in proizvodnje.

POVEZANOST POLITIK IN UPRAVLJANJE

Spodbujanje povezanosti vseh politik Evropske unije in povezanosti lokalnih, regionalnih, nacionalnih in globalnih ukrepov za povečanje njihovega prispevka k trajnostnemu razvoju.

VKLJUČEVANJE POLITIK

Spodbujanje vključevanja ekonomskih, socialnih in okoljskih načel, da se s čim večjim izkoriščanjem instrumentov za učinkovitejše predpise, kot so uravnotežena presoja vpliva in posvetovanje z interesnimi skupinami, uskladijo in vzajemno krepijo.

UPORABA NAJBOLJŠEGA RAZPOLOŽLJIVEGA ZNANJA

Zagotavljanje, da se politike razvijejo, ocenijo in izvajajo na podlagi najboljšega dostopnega znanja in da so gospodarsko zdrave in stroškovno učinkovite.

PREVIDNOSTNO NAČELO

Izvajanje ustreznih postopkov ocenjevanja in preventivnih ukrepov povsod, kjer obstaja objektivna znanstvena negotovost, da se prepreči morebitna nevarnost za človeško zdravje ali za okolje ter se preventivno ukrepa.

ONESNAŽEVALCI NAJ PLAČAJO

Zagotavljanje, da so cene odraz dejanskih stroškov, ki jih poraba in proizvodnja predstavljata za družbo, in da onesnaževalci plačajo za škodo, ki jo povzročijo človeškemu zdravju in okolju.

UPORABA MEDSEBOJNEGA DOPOLNJEVANJA STRATEGIJE EU ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ IN LIZBONSKE STRATEGIJE ZA RAST IN DELOVNA MESTA

7. Strategija EU za trajnostni razvoj in lizbonska strategija za rast in delovna mesta se dopolnjujeta. Strategija trajnostnega razvoja obravnava predvsem kakovost življenja, enakost med generacijami in znotraj njih ter skladnost med vsemi področji politike, vključno z zunanjimi vidiki. Priznava vlogo gospodarskega razvoja pri spodbujanju prehoda k bolj trajnostni družbi. Lizbonska strategija bistveno prispeva k vseobsegajočemu cilju trajnostnega razvoja, ki je osredotočen predvsem na dejavnosti in ukrepe, ki skušajo povečati konkurenčnost in gospodarsko rast ter število delovnih mest.

8. Strategija EU za trajnostni razvoj zagotavlja splošen okvir, znotraj katerega je lizbonska strategija z novim poudarkom na rasti in delovnih mestih motor bolj dinamičnega gospodarstva. V teh dveh strategijah je upoštevano, da se gospodarski, socialni in okoljski cilji lahko vzajemno dopolnjujejo in jih je zato treba razvijati skupaj. Obe strategiji skušata podpirati potrebne strukturne spremembe, ki gospodarstvom držav članic omogočajo, da se soočijo z izzivi globalizacije, in sicer z ustvarjanjem enakih pogojev, pod katerimi lahko uspevajo dinamičnost, inovacije in ustvarjalno podjetništvo ob zagotavljanju socialne pravičnosti in zdravega okolja.

9. V tem smislu strategija trajnostnega razvoja upošteva, da so naložbe v človeški, družbeni in okoljski kapital ter tehnološke inovacije predpogoj za dolgoročno konkurenčnost in gospodarsko blaginjo, socialno kohezijo, kakovostno zaposlovanje in boljše varstvo okolja.

BOLJŠE OBLIKOVANJE POLITIK

10. Strategija trajnostnega razvoja določa pristop k boljšemu oblikovanju politik, ki temelji na boljši zakonodaji in na načelu, da je treba trajnostni razvoj vključiti v oblikovanje politik na vseh ravneh. Zato se morajo vse vladne strukture podpirati in med seboj sodelovati, pri tem pa upoštevati različne institucionalne okvire in kulture in posebne razmere v državah članicah.

11. Pri tem bi morale vse institucije EU zagotoviti, da glavne politične odločitve temeljijo na predlogih, za katere je bila opravljena visokokakovostna presoja vpliva (PV), ki zagotavlja uravnoteženo oceno družbenih, okoljskih in gospodarskih vidikov trajnostnega razvoja in pri tem upošteva zunanjo razsežnost trajnostnega razvoja in stroške zaradi neukrepanja. Drugi instrumenti za boljše oblikovanje politik so naknadna ocena vplivov politike in sodelovanje javnosti ter zainteresiranih strani. Države članice bi morale pri dodeljevanju javnih sredstev in razvoju strategij, programov in projektov, pogosteje uporabljati ta orodja, zlasti presojo vpliva.

12. Vse institucije EU bi morale zagotoviti, da so predlogi splošnih in posameznih ciljev ter ukrepov izvedljivi in po potrebi dopolnjeni s potrebnimi instrumenti na ravni EU.

KLJUČNI IZZIVI

13. Ob upoštevanju poslabšanja okoljskih trendov, gospodarskih in socialnih izzivov EU, vključno z novimi konkurenčnimi pritiski in novimi mednarodnimi zavezami strategija trajnostnega razvoja opredeljuje sedem ključnih izzivov in ustrezne cilje, operativne cilje in ukrepe. Njihovo obliko in izvajanje bodo v prihodnje usmerjala zgoraj omenjena načela. Navedba določenega ukrepa ne posega v delitev pristojnosti med EU in državami članicami.

Podnebne spremembe in čista energija

Splošni cilj:	Omejiti podnebne spremembe in njihove stroške ter negativne vplive na družbo in okolje

<u>Operativni in posamični cilji</u>

- Obveze iz Kjotskega protokola, ki so jih države EU-15 in večina držav EU-25 sprejele glede ciljev za zmanjšanje toplogrednih plinov do 2008–2012, pri čemer je cilj držav EU-15 8 % zmanjšanje emisij v primerjavi s stopnjami iz leta 1990. Cilj je doseči, da se povprečna temperatura zemeljskega površja ne dvigne za več kot 2 °C v primerjavi s predindustrijsko ravnijo.

- Energetsko politiko je v duhu energetske politike za Evropo, ki jo je marca 2006 sprožil Evropski svet, treba uskladiti s cilji zanesljive oskrbe, konkurenčnosti in okoljske trajnosti. Energetska politika je ključna pri reševanju vprašanja podnebnih sprememb.
- Prilagoditev podnebnim spremembam in njihovo zamejitev je treba vključiti v vse ustrezne evropske politike.
- 12 % poraba energije (v povprečju) in 21 % poraba električne energije (skupni, vendar diferencirani cilj) iz obnovljivih virov do leta 2010 ter preučitev možnosti za povečanje njihovega deleža na 15 % do leta 2015.
- Do leta 2010 naj bi 5,75 % motornih goriv vsebovalo biogoriva (okvirni cilj) (Direktiva 2003/30/ES), preučitev možnosti za povečanje njihovega deleža na 8 % do leta 2015.
- Skupno zmanjšanje 9 % končne porabe energije v 9 letih do leta 2017, kot navaja direktiva o učinkovitosti rabe končne energije in energetskih storitvah.

Ukrepi naj bi obsegali:

- V skladu z montrealskim akcijskim načrtom o podnebju izpod okrilja Okvirne konvencije Združenih narodov o podnebnih spremembah mora EU nemudoma pripraviti rešitve v zvezi z dogovorom za obdobje po letu 2012, v katerih bo upoštevan cilj 2°C, in sicer s konstruktivnim sodelovanjem v širokem dialogu o dolgoročnem skupnem ukrepanju ter sodelovanjem v procesu, ki ga predvideva Kjotski protokol, v skladu v skladu z načelom skupne odgovornosti, ki pa se razlikuje glede na zmogljivosti posameznih držav;
- EU se veseli, da bo z ostalimi pogodbenicami iskala možne strategije za potrebno zmanjšanje emisij, ne da bi pri tem želela vnaprej določiti nov pristop glede diferenciacije med pogodbenicami v prihodnjem pravičnem in prilagodljivem okviru. EU meni, da je treba s tem v zvezi preučiti, kako bi lahko skupina razvitih držav do leta 2020 dosegla zmanjšanje v višini 15–30 % v primerjavi z izhodiščnimi vrednostmi, predvidenimi v Kjotskem protokolu, ali ga celo presegla, kot to predvidevajo sklepi Sveta za okolje.

- V okviru druge faze Evropskega programa o podnebnih spremembah bodo Komisija in države članice prednostno razvrstile nove ukrepe z namenom sistematičnega izkoriščanja stroškovno učinkovitih možnosti zmanjševanja emisij za avtomobile in letala. V tem smislu se bo kot možnosti za ublažitev preučilo skladiščenje in shranjevanje ogljika.
- Komisija bo pravočasno zaključila pregled sistema EU za trgovanje z emisijami, da bi vlagateljem omogočila srednje- in dolgoročno gotovost, in preučila možnost, da se v pregled vključijo ostali toplogredni plini in sektorji, kot je letalstvo, k čemur je pozval Svet.
- Komisija in države članice bodo – ob upoštevanju ocene Komisije glede potenciala prihranka energije v EU v višini 20 % do leta 2020 in ukrepov, ki so jih države članice že izvedle – s sprejetjem in izvajanjem daljnosežnega in stvarnega akcijskega načrta o energetski učinkovitosti okrepile vodilno vlogo EU.
- Komisija bo pripravila analizo o tem, kako doseči obstoječe cilje (2010) za obnovljive vire, kako še naprej na stroškovno učinkovit način dolgoročno spodbujati obnovljive energetske vire, in kako na podoben način spodbujati uporabo biogoriv v prometnem sektorju, hkrati pa voditi konstruktiven dialogu z naftno industrijo in vsemi zainteresiranimi stranmi ter kar najbolje podpirati raziskave in razvoj druge generacije biogoriv. Določitev novih ciljev naj temelji na temeljiti analize potenciala in stroškovne učinkovitosti nadaljnjih ukrepov. V vseh teh procesih je treba upoštevati značilnosti posameznih držav članic in potrebo po prilagodljivosti pri razvoju svoje mešanice energetskih virov ter težave otokov in regij, ki so v veliki meri izolirane od energetskega trga EU.
- Komisija in države članice morajo spodbujati uporabo biomase, da se v EU razširi obseg virov oskrbe z gorivom, zmanjšajo emisije toplogrednih plinov in omogoči dodaten dohodek ter zaposlitvene možnosti na podeželskih območjih, z uresničevanjem predlogov iz vseh treh sektorjev akcijskega načrta za biomaso: ogrevanja in hlajenja, električne energije in prevoza. To je treba oblikovati v okviru dolgoročne strategije za bioenergijo za obdobje po letu 2010.
- Države članice morajo okrepiti učinkovitost elektrarn, zlasti z nadaljnjim spodbujanjem soproizvodnje toplotne in električne energije.

Trajnostni promet

Splošni cilj:	Zagotoviti, da naši prometni sistemi ustrezajo gospodarskim, socialnim in okoljskim potrebam družbe ob istočasnem zmanjšanju njihovih nezaželenih vplivov na gospodarstvo, družbo in okolje.

Operativni in posamični cilji

- Prekiniti vez med gospodarsko rastjo in povpraševanjem po prevoznih storitvah, da bi zmanjšali vplive na okolje.
- Doseči trajnostno raven uporabe energije v prometu in zmanjšati emisije toplogrednih plinov, ki jih povzroča promet.
- Zmanjšati emisije onesnaževanja iz prometa na stopnje, ki čim bolj zmanjšajo učinke na zdravje ljudi in/ali okolje.
- Doseči uravnotežen premik k okolju prijaznim prevoznim sredstvom, da bi vzpostavili trajnostni prometni sistem in mobilnost.
- Zmanjšati izpostavljenost hrupu, ki ga povzroča promet, tako pri njegovem viru kot z ukrepi za zmanjšanje hrupa, da se zagotovi čim manjši vpliv na zdravje, ki ga povzročajo skupne izpostavljenosti.
- Posodobiti okvir EU za storitve javnega potniškega prometa, da bi spodbudili večjo učinkovitost in storilnost do leta 2010.
- V skladu s strategijo EU o emisijah CO_2 lahkih tovornih vozil mora povprečen nov vozni park doseči emisije CO_2 v višini 140 g/km (2008/09) in 120 g/km (2012).
- Do leta 2010 prepoloviti število smrtnih nesreč v cestnem prometu glede na število iz leta 2000.

Ukrepi naj bi obsegali

- EU in države članice bodo sprejele ukrepe za boljše gospodarske in okoljske rezultate pri vseh prevoznih sredstvih in po potrebi ukrepe za preusmeritev cestnega prometa na železniški, vodni in javni potniški promet ter zmanjšanje intenzivnosti prometa z novimi proizvodnimi in logističnimi procesi, spremembo vedenja pri potrošnikih in boljšimi povezavami med različnimi prevoznimi sredstvi.
- EU in države članice morajo izboljšati energetsko učinkovitost v prometnem sektorju z uporabo stroškovno učinkovitih instrumentov.

- EU in države članice se morajo osredotočiti na možne alternative cestnemu tovornemu in potniškemu prometu, vključno z ustreznim razvojem vseevropskega omrežja in intermodalnih povezav za logistiko tovornega prometa, med drugim z izvajanjem ukrepov, predvidenih v akcijskem programu Komisije za prevoz po celinskih plovnih poteh "NAIADES" in programu "Marco Polo II".
- Komisija bo še naprej preverjala zaračunavanje infrastrukturnih dajatev za vse oblike prevoza na podlagi novih možnosti, ki se pojavljajo z novimi satelitskimi, informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami. V okviru direktive o Eurovinjeti bo Komisija najpozneje leta 2008 predložila splošno uporaben, pregleden in skladen model za ocenjevanje vseh zunanjih stroškov, ki bo osnova za izračunavanje infrastrukturnih dajatev v prihodnosti.
- Komisija in države članice si morajo prizadevati za napredek k učinkovitim rešitvam na svetovni ravni za zmanjšanje škodljivih vplivov mednarodnega pomorskega in letalskega prometa.
- Da bi prepolovili število smrtnih žrtev in zmanjšali število poškodovanih v cestnem prometu, je treba povečati varnost na cestah, in sicer z izboljšanjem cestne infrastrukture, varnejšimi vozili, in spodbujanjem skupnih akcij ozaveščanja v celotni EU, da bi spremenili vedenje udeležencev v prometu ter vzpostavili čezmejno izvrševanje.
- V skladu s tematsko strategijo za mestno okolje morajo lokalne oblasti razviti in izvajati načrte in sisteme za mestni promet, pri tem pa upoštevati tehnične smernice, ki jih v letu 2006 zagotovi Komisija, in razmisliti o tesnejšem sodelovanju med mesti in okoliškimi regijami.
- Komisija in države članice bodo razvile dolgoročno in skladno strategijo EU o gorivu.

Trajnostna poraba in proizvodnja

Splošni cilj: Spodbuditi trajnostne načine porabe in proizvodnje

Operativni in posamični cilji

- Spodbujati trajnostno porabo in proizvodnjo s povezovanjem socialnega in gospodarskega razvoja in zmogljivosti ekosistemov ter ločiti vez med gospodarsko rastjo in propadanjem okolja.
- Izboljšati okoljsko in družbeno uspešnost proizvodov in procesov ter spodbujati podjetja in potrošnike, da jih sprejmejo.
- Do leta 2010 skušati doseči povprečno raven EU zelenih javnih naročil, ki bo enakovredna ravni, ki so jo trenutno dosegle najuspešnejše države članice.
- EU si mora prizadevati za povečanje deleža na svetovnem trgu na področju okoljskih tehnologij in ekoloških inovacij.

Ukrepi naj bi obsegali

- Komisija in države članice bodo preučile specifične ukrepe, da bi dosegle bolj trajnostne vzorce porabe in proizvodnje na ravni EU in svetovni ravni, zlasti s pomočjo Procesa ZN v Marakešu in Komisije ZN za trajnostni razvoj. V zvezi s tem bo Komisija do leta 2007 predlagala akcijski načrt EU o trajnostni porabi in proizvodnji, ki bo pomagal opredeliti in premostiti ovire za trajnostno porabo in proizvodnjo, zagotoviti večjo skladnost med različno povezanimi področji politike ter povečati ozaveščenost med državljani ter spremeniti netrajnostne navade potrošnikov.
- Komisija in države članice morajo sodelovati v dialogu s podjetji in zainteresiranimi stranmi, da bi določili cilje glede okoljske in družbene uspešnosti proizvodov in procesov.
- Komisija in države članice bodo razvile strukturiran postopek za izmenjavo najboljših praks in izkušenj o zelenih javnih naročilih, pri tem pa upoštevale možnost za spodbujanje zelenih javnih naročil na lokalni in regionalni ravni. Komisija bo spodbujala redno primerjalno analizo na ravni EU glede učinkovitosti zelenih javnih naročil v skladu z metodologijo ocenjevanja, ki temelji na sprejetih in objektivnih parametrih, in do leta 2007 z državami članicami preučila, kako najbolje spodbuditi zelena javna naročila za druge večje skupine proizvodov.

- Komisija in države članice bodo okrepile prizadevanja za spodbujanje in razširjanje družbenih in ekoloških inovacij ter okoljskih tehnologij, med drugim z učinkovitim izvajanjem Akcijskega načrta za okoljske tehnologije (Environmental Technologies Action Plan – ETAP) s strani zadevnih akterjev, da bi ustvarili nove gospodarske priložnosti in nove trge.
- Komisija bo predlagala, da se dobro delujoči sistemi označevanja iz električnih aparatov in avtomobilov razširijo na druge skupine okolju škodljivih proizvodov, tudi proizvode z močnim vplivom na okolje.
- Države članice morajo skupaj s trgovci na drobno in drugimi organizacijami podpirati informacijske kampanje, da bi spodbudile uporabo trajnostnih proizvodov, med drugim tudi proizvode, ki izvirajo iz ekološkega kmetijstva in pravične trgovine, ter okolju prijazne proizvode.

Ohranjanje in upravljanje naravnih virov

Splošni cilj:	Izboljšanje upravljanja naravnih virov ter preprečevanje njihovega prekomernega izkoriščanja, ob priznavanju vrednosti delovanja ekosistemov

Operativni in posamični cilji

- Povečati učinkovitost uporabe virov, zmanjšati celotno uporabo neobnovljivih naravnih virov in zadevne vplive na okolje zaradi uporabe surovin, pri čemer uporaba obnovljivih naravnih virov ne presega njihove sposobnosti obnavljanja.
- Pridobiti in ohraniti konkurenčno prednost z izboljšanjem učinkovitosti virov, med drugim s spodbujanjem ekološko učinkovitih inovacij.
- Izboljšati upravljanje obnovljivih naravnih virov, kot so ribištvo, biotska raznovrstnost, voda, zrak, zemlja in atmosfera, ter preprečevanje njihovega prekomernega izkoriščanja, ter do leta 2015 obnoviti načete morske ekosisteme do leta 2015 v skladu z načrtom iz Johannesburga (2002), vključno z uresničitvijo največjega donosa v ribištvu do leta 2015.
- Zaustaviti upad biotske raznovrstnosti do leta 2010 in prispevati k bistvenemu zmanjšanju upada biotske raznovrstnosti na svetovni ravni.
- Učinkovito prispevati k izpolnitvi štirih globalnih ciljev Združenih narodov o gozdovih do leta 2015.
- Izogibati se proizvodnji odpadkov in spodbujati učinkovito rabo naravnih virov s pomočjo koncepta življenjskega cikla in spodbujanjem ponovne uporabe in recikliranja.

Ukrepi naj bi obsegali

- Na področju kmetijstva in ribištva si bodo države članice in Komisija še naprej prizadevale v okviru novih programov za razvoj podeželja, reforme Skupne ribiške politike, novih zakonodajnih okvirov za ekološko kmetovanje in dobro počutje živali ter akcijskega načrta za uporabo biomase.
- Komisija in države članice morajo izhajati iz strategije trajnostne rabe naravnih virov, ki jo je treba dopolniti z nizom ciljev in ukrepov na ravni EU. Evropska agencija za okolje bi morala podpreti merjenje učinkovitosti virov.
- Trajnostno gospodarjenje z gozdovi se bo okrepilo s sprejetjem gozdarskega akcijskega načrta EU v letu 2006 in s sodelovanjem Skupnosti na ministrski konferenci o varstvu gozdov v Evropi, vključno z izvajanjem njenih resolucij.
- Države članice morajo zaključiti delo na mreži Natura 2000, vključno z določitvijo območij na morju. Posebno pozornost je treba nameniti potrebi po boljšem izvajanju projekta Natura 2000 in varstvu vrst ter upravljanju.
- Države članice morajo izvajati strategijo EU za biotsko raznovrstnost tako na ravni EU kot svetovni ravni (Konvencija ZN o biološki raznovrstnosti) in v sodelovanju s Komisijo sprejeti ukrepe za določitev in izvedbo prednostnih ukrepov, da bi uresničili cilj zaustaviti upad biotske raznovrstnosti do leta 2010 in po tem.
- Komisija in države članice si morajo prizadevati za izboljšanje integriranega upravljanja vodnih virov ter morskega okolja in spodbujanje integriranega upravljanja obalnih območij.
- Na podlagi zelene knjige Komisije o pomorskih zadevah bo Komisija od leta 2008 politike v zvezi z oceani in morji oblikovala na bolj trajnosten in celovitejši način.

Javno zdravje

Splošni cilj:	Spodbujati dobro javno zdravje v enakih pogojih in izboljšati zaščito pred grožnjami za zdravje

Operativni in posamični cilji

- izboljšati zaščito pred nevarnostmi za zdravje z razvojem sposobnosti usklajenega odziva nanje;
- Dodatno izboljševati zakonodajo o živilih in krmilih, vključno s pregledom označevanja živil.
- Še naprej spodbujati visoke standarde za zdravje in dobro počutje živali v EU in po svetu.
- Preprečevati porast bolezni, ki so povezane z načinom življenja, in kroničnih bolezni, zlasti med socialno in ekonomsko prikrajšanimi skupinami in področji.
- Zmanjševati neenakosti na področju zdravja znotraj držav članic in med njimi z obravnavanjem širših dejavnikov zdravja in ustreznih strategij za spodbujanje zdravja in preprečevanje bolezni. Ukrepi morajo upoštevati mednarodno sodelovanje v forumih, kot so Svetovna zdravstvena organizacija, Svet Evrope, Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) in UNESCO.
- Zagotoviti, da so bodo do leta 2020 kemikalije, vključno s fitofarmacevtskimi sredstvi, proizvajale, obdelovale in uporabljale na način, ki bistveno ne ogroža zdravja ljudi in okolja. Pomemben korak v zvezi s tem bo hitro sprejetje Uredbe o registraciji, ocenjevanju, dovoljevanju in omejevanju kemikalij (REACH), katere cilj je nadomestiti snovi, ki zbujajo veliko skrb, z ustreznimi drugimi snovmi ali tehnologijami.
- Izboljšati informacije o onesnaženosti okolja in negativnih vplivih na zdravje.
- Izboljšati duševno zdravje in odpravljati tveganja samomora.

Ukrepi naj bi obsegali

- Komisija v sodelovanju z državami članicami, Evropskim centrom za preprečevanje in nadzorovanje bolezni in Svetovno zdravstveno organizacijo še naprej razvija in krepi sposobnosti na ravni EU in držav članic, da bi se na grožnje za zdravje odzvala skladno, med drugim z nadgradnjo obstoječih akcijskih načrtov o ravnanju pri ogrožanju zdravja.

- Komisija in države članice bodo z obravnavanjem dejavnikov zdravja v vseh ustreznih politikah in dejavnostih spodbujale boljše zdravje in preprečevanje bolezni. Posebna pozornost bo namenjena pripravi in izvajanju strategij in ukrepov, ki obravnavajo dejavnike zdravja, ki so povezani z življenjskim slogom, kot so jemanje mamil in kajenje, škodljivo pitje, slaba prehrana in fizična neaktivnost ter kronične bolezni.
- Zdravstvene politike držav članic morajo biti usmerjene k pripravi in izvajanju strategij, ki bi ženskam pomagale pri doseganju in ohranjanju pozitivnih čustvenih stanj in bi tako izboljšale njihovo blaginjo, subjektivno dojemanje kakovosti življenja ter njihovo fizično in duševno zdravje.
- Komisija bo predlagala nadaljnje spremembe zakonodaje o živilih in krmilih v skladu z načeli iz členov 14 in 15 Uredbe (ES) 178/2002 o varnosti hrane in krme. Predvsem je treba izboljšati delovanje sistema proizvodnje in uporabe gensko spremenjene hrane in krme, da bi se državam članicam, zainteresiranim stranem in splošni javnosti zagotovilo, da vse odločitve temeljijo na oceni tveganja in obvladovanju tveganj, ki prav tako upoštevata dolgoročne učinke na življenje in zdravje ljudi, zdravje in dobro počutje živali ter interese okolja in potrošnikov.
- Komisija in države članice bodo skupaj izvajale strategijo EU za boj proti HIV/AIDS znotraj EU in v sosednjih državah. Države članice morajo okrepiti prizadevanja za izvajanje obstoječega programa EU za boj proti HIV/AIDS, tuberkolozi in malariji v tretjih državah. Vzpostaviti bi bilo treba dejansko povezavo z drugimi ukrepi Skupnosti, kot je strategija za Afriko.
- Komisija in države članice bodo okrepile informiranje o onesnaževanju okolja ter negativnih vplivih na zdravje in usklajevale raziskave o povezavah med onesnaževalci okolja, izpostavljenostjo in vplivih na zdravje, da bi bolje razumeli, kateri okoljski dejavniki povzročajo zdravstvene težave in kako jih najbolje preprečiti.
- Komisija mora pripraviti strategijo za izboljšanje kakovosti zraka v zaprtih prostorih, pri tem pa posebno pozornost nameniti emisijam HOS.

- Posebno pozornost bodo Komisija in države članice namenile občutljivim skupinam, zlasti otrokom s prispevkom EU k Akcijskemu načrtu za okolje in zdravje otrok za Evropo (Children Environment and Health Action Plan for Europe — CEHAPE).
- Komisija in države članice še naprej izvajajo Vseeveropski prometni, zdravstveni in okoljski program (Transport Health and Environment Pan European Programme – THE PEP), med drugim z vključevanjem okoljskih in zdravstvenih vidikov v oblikovanje prometne politike, spremljanje in presojo vpliva.

Socialna vključenost, demografija in migracije

Splošni cilj:	Ustvariti družbo, ki temelji na socialni vključenosti, z upoštevanjem solidarnosti med generacijami in znotraj njih ter zagotoviti in povečati kakovost življenja državljanov kot predpogoj za trajno blaginjo posameznika

Operativni in posamični cilji

- V skladu s ciljem EU izvajati ukrepe, da se do leta 2010 odločno zmanjša število prebivalcev, ki jim grozi revščina in socialna izključenost s posebnim poudarkom na potrebi po zmanjšanju revščine otrok.
- Zagotoviti visoko stopnjo socialne in ozemeljske kohezije na ravni EU in v državah članicah ter spoštovanje kulturne raznolikosti.
- Podpreti države članice v njihovih prizadevanjih za posodobitev socialne zaščite z vidika staranja prebivalstva.
- V skladu z določenimi cilji znatno povečati udeležbo žensk in starejših delavcev na trgu delovne sile ter do leta 2010 povečati stopnjo zaposlenosti migrantov.
- Ob upoštevanju ekonomskega vidika migracije še naprej razvijati migracijsko politiko v EU, ki jo spremljajo politike za povečanje vključenosti migrantov in njihovih družin.
- Zmanjšati negativne vplive globalizacije na delavce in njihove družine.

- Spodbujati povečanje zaposlenosti mladih. Okrepiti prizadevanja za zmanjšanje predčasne prekinitve šolanja na 10 % in zagotoviti, da bo vsaj 85 % 22-letnikov zaključilo srednješolsko izobraževanje. Do konca leta 2007 naj bi se vsaki mladi osebi, ki se ne šola več in je brezposelna, ponudilo delo, pripravništvo, dodatno usposabljanje ali bi se zanjo uporabil drug zaposlitven ukrep, in sicer v šestih mesecih, do leta 2010 pa največ v 4 mesecih.
- Povečati število invalidnih oseb na trgu dela.

Ukrepi naj bi obsegali

- Na podlagi novih ciljev in delovnih metod za socialno zaščito in socialno vključenost, ki jih je v marcu 2006 potrdil Evropski svet, bodo države članice in Komisija še naprej sodelovale z uporabo odprte metode koordinacije. V zvezi s tem bodo EU in države članice izvajale tudi potrebne ukrepe, da bi hitro in bistveno zmanjšale revščino otrok in skušale otrokom zagotoviti enake možnosti, ne glede na njihovo socialno okolje, spol ali invalidnost.
- Na podlagi Sporočila "Socialne storitve splošnega pomena" si bodo Komisija in države članice še naprej prizadevale zagotoviti, da socialne storitve aktivno prispevajo k socialni vključenosti in skladnosti, ter bodo podpirale cilje rasti in zaposlovanja. Komisija in države članice bodo še naprej skušale pojasniti vpliv zakonodaje Skupnosti na socialne storitve splošnega pomena.
- Države članice bodo tudi v prihodnje izvajale Evropski pakt za mlade. V strukturiranem dialogu z mladimi, ki poteka med vsakim predsedovanjem, je treba organizacije, dejavne na področju evropske mladinske politike, med drugim Evropski mladinski forum, pozvati, naj z organizacijo dialoga med mladimi in vlado pripravijo vprašanja, ki so v njihovem interesu in so povezana s trajnostnim razvojem.
- Države članice in EU bodo izvajale Evropski pakt za enakost spolov, kot je bilo dogovorjeno na zasedanju Evropskega sveta v marcu 2006.

- Uravnoteženost in ustreznost pokojnin bosta v naslednjih desetletjih še naprej ključnega pomena, če upoštevamo, da se prebivalstvo v vseh evropskih državah stara. EU bo še naprej podpirala prizadevanja držav članic za posodobitev sistema socialne zaščite in zagotovitev njihove trajnosti. Države članice bi morale primerno hitro znižati javni dolg, pri tem pa zvišati stopnje zaposlenosti in produktivnosti ter preoblikovati sistema zdravstvenega varstva in dolgoročne oskrbe.
- Komisija bo v letu 2006 sprejela Sporočilo o demografski prihodnosti Evrope, ki bo preučilo, kako lahko EU pomaga državam članicam pri odzivu na demografske izzive, s katerimi se soočajo, zlasti s spodbujanjem strategij o aktivnem in zdravem staranju, uskladitve dela in družinskega življenja, boljših pogojev za družine in ob upoštevanju prispevka priseljevanja.
- Države članice morajo analizirati morebitne vplive demografskih sprememb na rabo zemljišč, porabo energije in mobilnost ter vse skupaj upoštevati pri načrtovanju in naložbah na vseh ravneh.
- EU in države članice bodo še naprej razvijale migracijsko politiko v EU, ki jo spremljajo politike za povečanje vključevanja migrantov in njihovih družin, zlasti z načrtom migracijske politike, vključno s postopki dovolitve vstopa. Okrepile bodo sodelovanje s tretjimi državami in si prizadevale najti skupne rešitve za kontroliranje migracijskih tokov. V letu 2006 bo Komisija predložila sporočilo o prihodnjih prednostnih nalogah v boju proti nelegalnemu priseljevanju.

Svetovni izzivi glede revščine in trajnostnega razvoja

Splošni cilj:	Aktivno spodbujati trajnostni razvoj in zagotoviti usklajenost notranjih in zunanjih politik EU s svetovnim trajnostnim razvojem in mednarodnimi obveznostmi

Operativni in posamični cilji

- Doseči bistven napredek pri izpolnjevanju zavez EU glede mednarodno sprejetih ciljev, zlasti ciljev v Deklaraciji tisočletja in tistih, sprejetih na Svetovnem vrhu o trajnostnem razvoju, ki je leta 2002 potekal v Johannesburgu, in sorodnimi procesi, kot so soglasje iz Monterreya o financiranju za razvoj, agenda iz Dohe in Pariška deklaracija o usklajevanju pomoči.
- Prispevati k izboljšanju mednarodnega okoljskega upravljanja (international environment governance – IEG), zlasti v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem po izidu Svetovnega vrha leta 2005, in h krepitvi večstranskih okoljskih sporazumov (multilateral environmental agreements – MEA).
- Povečati obseg pomoči na 0,7 % bruto nacionalnega dohodka (BND) do leta 2015 z vmesnim ciljem 0,56 % v letu 2010:
  - i) države članice, ki še niso dosegle ravni 0,51 % URP/BND, se obvežejo, da bodo v okviru zadevnih postopkov dodeljevanja proračunskih sredstev to raven dosegle do leta 2010; države, ki so že nad to ravnjo, pa se obvežejo, da bodo še naprej vzdrževale doseženo raven;
  - ii) Države članice, ki so se EU priključile po letu 2002 in niso dosegle stopnje 0,17 % URP/BND, si bodo prizadevale povečati svoj delež uradne razvojne pomoči (URP), da bodo v okviru zadevnih postopkov dodeljevanja proračunskih sredstev to raven dosegle do leta 2010; države, ki so že nad to ravnjo, pa se obvežejo, da bodo še naprej vzdrževale doseženo raven;
  - iii) Države članice se obvežejo, da bodo do leta 2015 dosegle cilj 0,7 % URP/BND; države, ki so ciljno raven že dosegle, se obvežejo, da bodo še naprej vzdrževale doseženo raven. Države članice, ki so se pridružile EU po letu 2002, si bodo prizadevale povečati svoj delež URP na 0,33 % BND.
- Spodbujati trajnostni razvoj v okviru pogajanj v STO v skladu s preambulo k sporazumu iz Marakeša o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije, ki si je trajnostni razvoj postavila za enega glavnih ciljev.

- Povečati učinkovitost, skladnost in kakovost politik pomoči EU in držav članic v obdobju 2005–2010.
- Vključiti vprašanja trajnostnega razvoja v vse zunanje politike EU, vključno s Skupno zunanjo in varnostno politiko, med drugim naj postane cilj dvo- in večstranskega razvojnega sodelovanja.

Ukrepi naj bi obsegali

- Izvajanje pobude EU "Voda za življenje", evropske Energetske pobude za izkoreninjenje revščine in trajnostni razvoj ter Johannesburške koalicije za obnovljivo energijo ter Mednarodne strategije ravnanja s kemikalijami (SAICM).
- Razviti skupni programski okvir EU z uporabo več skupnih ukrepov in sofinanciranja projektov ter povečati skladnost med razvojem in drugimi politikami. Kakovost in učinkovitost pomoči bi lahko med drugim povečali z učinkovito proračunsko podporo, zmanjšanjem davka in sprostitvijo pomoči.
- Države članice in Komisija morajo izvajati strategije EU o Afriki, Latinski Ameriki in Pacifiku.
- Komisija in države članice se bodo še bolj trudile, da bo globalizacija prispevala k trajnostnemu razvoju, tako da bodo okrepila prizadevanja za zagotovitev, da se mednarodna trgovina in naložbe uporabijo kot orodje za dosego pristnega trajnostnega razvoja na svetovni ravni. V zvezi s tem mora EU sodelovati s svojimi trgovinskimi partnerji, da bi izboljšali okoljske in socialne standarde, in preučiti možnost, da v ta namen izkoristi možnosti, ki jih nudijo trgovinski sporazumi ali sporazumi o regionalnem ali dvostranskem sodelovanju.
- Naložbe Evropske investicijske banke in Partnerstva EU-Afrika za infrastrukturo morajo podpirati cilje trajnostnega razvoja. Evropska investicijska banka mora oceniti posojilo v primerjavi s prispevkom za dosego razvojnih ciljev tisočletja in trajnostnega razvoja.
- Države članice in Komisija bi morale sodelovati pri spodbujanju stališča EU o preoblikovanju okoljskega programa ZN v specializirano agencijo ZN ali UNEO (Organizacijo ZN za okolje) s sedežem v Nairobiju, s širšimi pristojnostmi in stabilnim, primernim in predvidljivim financiranjem.

MEDSEKTORSKE POLITIKE, KI PRISPEVAJO K DRUŽBI ZNANJA

- **Izobraževanje in usposabljanje**

14. Izobraževanje je predpogoj za spodbujanje sprememb vedenja in za to, da vsi državljani pridobijo ključne sposobnosti za dosego trajnostnega razvoja. Uspeh pri spremembi netrajnostnih trendov bo v veliki meri odvisen od visokokakovostnega izobraževanja glede trajnostnega razvoja na vseh stopnjah izobraževanja, vključno glede vprašanj, kot so trajnostna raba energije in prometnih sistemov, trajnostnih vzorcev porabe in proizvodnje, zdravja, pristojnosti medijev in odgovornega svetovnega državljanstva.

15. Izobraževanje lahko prispeva k večji socialni koheziji in blaginji, predvsem s pomočjo naložb v družbeni kapital in z zagotavljanjem enakih možnosti, udeležbe državljanov, zlasti prikrajšanih skupin, da bi dosegli boljšo osveščenost in boljše razumevanje kompleksnosti in mnogih soodvisnosti v današnjem svetu. Izobrazba, ki moškim in ženskam zagotovi sposobnosti, zaradi katerih imajo boljše možnosti za zaposlitev, in prinaša visokokakovostna delovna mesta, je prav tako ključnega pomena za konkurenčnost EU.

16. Na podlagi Sporočila "i2010 – evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje" bi morale Komisija in države članice obravnavati vprašanja, kot so enake možnosti, znanje informacijskih in komunikacijskih tehnologih ter regionalne razlike.

17. V okviru Desetletja ZN izobraževanja za trajnostni razvoj (2005–2014) bi lahko države članice tudi v prihodnje razvile svoje nacionalne akcijske načrte, pri čemer bi uporabili predvsem program dela "Izobraževanje in usposabljanje 2010", čigar cilji so osredotočeni na kakovost in pomembnost, na dostop za vse ter odprtost sistemov in institucij družbam in širšemu svetu. Države članice bi lahko razvile izobraževanje za trajnostni razvoj in ciljno usposabljanje za poklice v ključnih sektorjih, kot so gradbeništvo, energija in promet. Posebno pozornost je treba nameniti izobraževanju učiteljev. Poleg tega bi morale izvajati Strategijo Ekonomske komisije OZN za Evropo za izobraževanje za trajnostni razvoj, ki je bila leta 2005 sprejeta v Vilniusu. Izobraževanje za trajnostni razvoje je treba spodbujati tudi na ravni EU. Evropski parlament in Svet bosta v letu 2006 sprejela celosten akcijski program na področju vseživljenjskega učenja za obdobje 2007–2013.

- **Raziskovanje in razvoj**

18. Raziskave na področju trajnostnega razvoja morajo vključevati kratkoročne projekte podpore za odločanje in dolgoročne vizionarske koncepte ter obravnavati svetovne in regionalne probleme. Spodbujati morajo meddisciplinarne in transdisciplinarne pristope, ki vključujejo družbene in naravoslovne vede, ter premostiti vrzel med znanostjo, oblikovanjem politik in izvajanjem. Pozitivno vlogo tehnologije za pametno rast je treba razvijati tudi v prihodnje. Še vedno obstaja velika potreba po dodatnih raziskavah o medsebojnem vplivu družbenih, gospodarskih in ekoloških sistemov, o metodologijah in instrumentih za analizo tveganja, vrednotenje in napovedovanje ter sistemih preprečevanja.

19. V tej zvezi je ključno zagotoviti učinkovito izvajanje 7. okvirnega programa Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti, s sodelovanjem univerz, podjetij in oblikovalcev politike, ter zagotoviti napredek pri izvajanju akcijskega načrta za okoljske tehnologije.

20. Zaradi boljšega razumevanja prepletenosti treh dimenzij trajnostnega razvoja bi lahko razširili centralni sistem knjiženja nacionalnega dohodka, med drugim z vključitvijo koncepta stanj in tokov ter netržnega dela, in ga nadgraditi s satelitskimi računi npr. okoljski izdatki, materialni tokovi in z upoštevanjem mednarodnih najboljših praks.

21. Univerze, raziskovalni inštituti ter zasebna podjetja igrajo bistveno vlogo pri spodbujanju raziskav, ki podpirajo medsebojno dopolnjevanje gospodarske rasti in varstva okolja. Univerze in druge visokošolske institucije imajo ključno vlogo pri zagotavljanju izobrazbe in usposabljanja, ki kvalificirani delovni sili dajeta potrebno znanje, da lahko v celoti razvijejo in izkoristijo trajnostne tehnologije. Poleg tega morajo z meddisciplinarnimi pristopi in s pomočjo obstoječih mrež prispevati k upravljanju majhnega vpliva na okolje. Treba je spodbujati sklepanje partnerstev in sodelovanje med univerzami in visokošolskimi institucijami evropskih in tretjih držav ter podpirati mrežno povezovanje in vzajemno učenje.

FINANČNI IN EKONOMSKI INSTRUMENTI

22. EU bo skušala pri izvajanju svojih politik uporabiti celo vrsto političnih instrumentov. Najprimernejše ekonomske instrumente je treba uporabiti za spodbujanje preglednosti trga in tržnih cen, ki odsevajo realne ekonomske, družbene in okoljske stroške proizvodov in storitev (določanje pravih cen). Prepoznati je treba njihov potencial za uskladitev varstva okolja in pametne gospodarske rasti ter izkoriščanja priložnosti, ki so ugodne za vse. Poleg tega je treba ovrednotiti njihovo ustreznost na podlagi več meril, vključno z njihovim vplivom na konkurenčnosti in produktivnost.

23. Države članice morajo razmisliti o nadaljnjih ukrepih, s pomočjo katerih se obdavčitev stroškovno učinkovito preusmeri z dela na izkoriščanje virov in porabo energije in/ali onesnaževanje, s čimer bi prispevali k ciljem EU, tj. povečanju zaposlovanja in zmanjšanju negativnih vplivov na okolje. S tem v zvezi mora Komisija zbrati potrebne informacije do leta 2007.

24. Komisija mora do leta 2008 za vsak sektor posebej predstaviti časovni načrt za reformo subvencij, ki precej negativno vplivajo na okolje in so nezdružljive s trajnostnim razvojem, z namenom, da se jih postopoma odpravi.

25. Da bi zagotovili optimalen izkoristek in razdelitev financiranja EU za spodbujanje trajnostnega razvoja, se morajo države članice in Komisija uskladiti, da bi povečale povezljivost in medsebojno dopolnjevanje različnih področij Skupnosti in drugih mehanizmov sofinanciranja, kot so kohezijska politika, razvoj podeželja, LIFE+, raziskave in tehnološki razvoj (RTD), Program za konkurenčnost in inovacije (CIP) in Evropski sklad za ribištvo (EFF).

KOMUNIKACIJA, PRITEGNITEV AKTERJEV IN POVEČANJE USPEHA

26. Komisija bo trajnostni razvoj vključila v dejavnosti obveščanja, osveščanja in sporočanja ter z drugimi institucijami Skupnosti nadaljevala z organizacijo prireditev in sestankov zainteresiranih strani o različnih področjih strategije, da se razširijo nove ideje in izmenja najboljša praksa. V zvezi s tem mora Komisija pripraviti poljuden priročnik k tej strategiji, ki naj bi vključeval dobre prakse in politike, ki se izvajajo v državah članicah, in prispeval k boljši osveščenosti o trajnostnem razvoju. Uporabiti je treba dragocena komunikacijska orodja, da bi ocenili vpliv človeških dejavnosti na zmožnosti Zemlje, da omogoča življenje v vsej njegovi raznolikosti.

27. Komisija mora nadgraditi dejansko in realno vizijo EU na poti k trajnostnemu razvoju v naslednjih 50 letih. Taka vizija mora biti pripravljena na usklajen način in mora opredeliti glavne dolgoročne cilje ter opisati vmesne stopnje in ukrepe pri njenem doseganju.

28. Države članice igrajo ključno vlogo pri usmerjanju komunikacije na najustreznejšo raven.

29. Glede na pomembno vlogo lokalne in regionalne ravni pri izvajanju trajnostnega razvoja in nadgradnji družbenega kapitala je vsesplošni cilj zgraditi trajnostne skupnosti na mestnih in podeželskih območjih, kjer državljani živijo in delajo ter skupaj ustvarjajo visok življenjski standard. Tudi v prihodnje je treba okrepiti in spodbujati pristope, kot je Lokalna Agenda 21, in druge postopke, pri katerih je javnost zelo dejavna. Občine, mesta in kraje je treba povabiti k podpisu in izvajanju Aalborških obveznosti. Mreže na različnih ravneh morajo podpirati te dejavnosti.

30. V zvezi s tem je Komisija pozvana, naj pripravi morebitne možnosti, kako spodbuditi "Kampanjo za evropska trajnostna mesta in kraje", ki zagotavlja izmenjavo dobre prakse, vključno s pripravo kriterijev kakovosti, kazalnikov in instrumentov, kot je presoja vpliva. Najboljše pobude trajnostnega razvoja, ki jih bodo izvajale regionalne in lokalne oblasti, bodo vsako leto nagrajene. Komisija poziva druge institucije in organizacije, naj posredujejo predloge o najboljšem načinu organiziranja te dejavnosti.

31. Vodje podjetij in druge ključne zainteresirane strani, vključno z delavskimi organizacijami in nevladnimi organizacijami, morajo s političnimi voditelji nujno razmisliti o srednje- in dolgoročnih politikah, potrebnih za trajnostni razvoj, ter predstaviti izčrpne podjetniške odgovore, ki presegajo obstoječe minimalne zakonske zahteve. Predlog, ki bi spodbujal ta proces bo Komisija pripravila v letu 2007. V skladu z Evropsko zvezo za družbeno odgovornost gospodarskih družb je treba povečati osveščenost in znanje socialne in okoljske obveznosti in odgovornosti podjetij.

32. EU pozdravlja pobude civilne družbe, ki skušajo ustvariti več odgovornosti za trajnostni razvoj, in bo zato okrepila dialog z ustreznimi organizacijami in forumi, ki lahko nudijo dragocene nasvete z opozarjanjem javnosti na morebitne vplive trenutnih politik na prihodnje generacije. S tem v zvezi bo EU še naprej spodbujala izvajanje Arhuške konvencije o dostopu do informacij, sodelovanju javnosti pri odločanju in dostopu do varstva pravic v okoljskih zadevah.

IZVAJANJE, SPREMLJANJE IN NADALJNJE UKREPANJE

33. Komisija bo vsaki dve leti (z začetkom v septembru 2007) predložila poročilo o napredku o izvajanju strategije trajnostnega razvoja v EU in državah članicah, ki vključuje tudi prihodnje prednostne naloge, usmeritve in ukrepe. V okviru spremljanja na ravni EU bo Komisija pri analizi stanja glede zgoraj opisanih izzivov izhajala iz obširnega sklopa Kazalnikov trajnostnega razvoja, pri tem pa upoštevala Poročilo EUROSTAT-a o spremljanju trajnostnega razvoja, ki se posodablja vsaki dve leti, ter iz najnovejših znanstvenih dokazov ter razvoja ključnih dejavnosti EU (strategije, akcijski načrti, zakonodaja).

34. Da bi izčrpno in podrobno obravnavali kompleksnost trajnostnega razvoja, je treba oblikovati ustrezno natančne kazalce, da bi zagotovili ustrezno oceno razmer glede na posamezni izziv.

35. Komisija bo v sodelovanju z državami članicami s pomočjo svoje delovne skupine za kazalnike trajnostnega razvoja še naprej razvijala in pregledovala ta sklop kazalnikov, da bi izboljšala kakovost in primerljivost ter njihov pomen za prenovljeno strategijo EU za trajnostni razvoj; pri tem bo upoštevala druge pobude v zvezi s kazalniki ter se osredotočila na tiste, ki se bodo izkazali za najnujnejše.

36. Najpozneje leta 2007, po tem pa v rednih intervalih, bo Svet pregledal napredek v zvezi s kazalniki trajnostnega razvoja in preučil možnost, da se potrdi določen sklop kazalnikov za spremljanje strategije trajnostnega razvoja na ravni EU in za komunikacijske namene.

37. Glede na nacionalno raven bo poročilo Komisije o napredku temeljilo na ukrepih držav članic za izvajanje strategije trajnostnega razvoja in rezultatih, pridobljenih iz končanih medsebojnih pregledov. Vsaka država članica imenuje predstavnika, ki bo kontakna oseba za zadeve v zvezi s strategijo trajnostnega razvoja in lahko najpozneje do junija 2007 (in pozneje v dveletnih intervalih) zagotovi potreben vložek v napredek na nacionalni ravni v skladu z nacionalnimi strategijami trajnostnega razvoja in po potrebi upošteva razvoje na poddržavni ravni. Kar najbolje se bo uporabilo tudi ustrezne informacije iz drugih poročil držav članic.

38. Na podlagi poročila Komisije o napredku in prispevkih Sveta mora decembrski Evropski svet vsaki dve leti (z začetkom leta 2007) preučiti napredek in prednostne naloge ter zagotoviti splošne usmeritve o politikah, strategijah in instrumentih za trajnostni razvoj, ob upoštevanju prednostnih nalog v okviru lizbonske strategije za rast in delovna mesta. Na ta način lahko rezultati strategije trajnostnega razvoja prispevajo k delu v okviru lizbonske strategije, vključno z integriranimi smernicami, ki omogočajo skladno obravnavo medsektorskih vprašanj, kot so podnebne spremembe, energetska učinkovitost, staranje in socialna kohezija.

39. Evropski parlament bo pozvan, naj glede prihodnjih poročil o napredku poda svoje stališče in tesno sodeluje s Svetom in Komisijo, da bi strategiji trajnostnega razvoja zagotovili kar najširšo podporo. Evropski parlament bi se lahko povezal tudi z nacionalnimi parlamenti. Evropski ekonomsko-socialni odbor mora dejavno sodelovati pri ustvarjanju odgovornosti, med drugim naj bi deloval kot katalizator, da bi spodbudil razpravo na ravni EU; pozvan je, naj pripravi prispevek k poročilu Komisije o napredku, ki bo nared vsake dve leti, vključno z zbirko najboljših praks svojih članov. Odbor regij bi se lahko povezal s poddržavno in lokalno ravnjo.

40. Države članice morajo svojo prvo nacionalno strategijo trajnostnega razvoja dokončati do junija 2007. Nacionalne strategije trajnostnega razvoja je treba v prihodnje pregledati v luči revidirane strategije trajnostnega razvoja, da bi zagotovili doslednost, skladnost in vzajemno podporo, pri čemer je treba upoštevati posebne okoliščine držav članic.

41. Prostovoljni medsebojni pregledi nacionalnih strategij trajnostnega razvoja naj bi se začeli leta 2006 s prvo skupino držav članic. Ti naj bi vključevali uradnike in zainteresirane strani iz drugih držav članic, vključno z nacionalnimi sveti za trajnostni razvoj in po potrebi mednarodnimi opazovalci. Medsebojni pregledi naj bi se osredotočili na strategije kot celoto ali posebne teme. Poleg tega naj bi skušali opredeliti primere dobrih politik in praks. Naknaden krog medsebojnih pregledov bi se lahko začel leta 2007 z naslednjo skupino držav članic. Medsebojne preglede bi lahko z zunanjim ocenjevanjem podprli znanstveni dokazi.

42. Države članice bi lahko izkoristile obstoječe evropske mreže za trajnostni razvoj, da bi olajšale izmenjavo dobrih praks in izkušenj. Ta mreža bi lahko zbrala mnenja o posebnih prednostnih temah in vprašanjih, ki bi jih države članice obravnavale z namenom, da ponazorijo in dokumentirajo dobre politike in prakse. Poleg tega lahko spodbudi vključitev vprašanj glede trajnostnega razvoja, vertikalne integracije in skladnosti evropske, državne in poddržavne ravni oblikovanja politike.

43. Države članice bi morale razmisliti o krepitvi ali vzpostavitvi nacionalnih svetovalnih svetov za trajnostni razvoj – če še ne obstajajo –, ki vključujejo vse zainteresirane strani, za spodbuditev strokovne razprave, pomoč pri pripravi nacionalnih strategij trajnostnega razvoja in/ali prispevanje k poročilom o napredku na nacionalni ravni in na ravni EU. Nacionalni sveti za trajnostni razvoj naj bi povečali vključitev civilne družbe pri vprašanjih trajnostnega razvoja in prispevali k boljšemu povezovanju različnih politik in političnih ravni, med drugim tudi s pomočjo Evropskih svetovalnih svetov za okolje in trajnostni razvoj (European Environmental and Sustainable Development Advisory Councils – EEAC).

44. Institucije EU morajo izboljšati usklajevanje notranje politike med različnimi sektorji. Svet (Splošne zadeve) bi moral zagotoviti horizontalno usklajevanje strategije EU za trajnostni razvoj, druge formacije Sveta pa bi morale pregledati izvajanje odgovornosti na zadevnih področjih. Pri pregledu napredka mora Svet preučiti različne možnosti za okrepljeno delo v Svetu, ki bi zagotovilo pravilno izvajanje strategije trajnostnega razvoja.

45. Evropski svet se bo najpozneje do leta 2011 odločil, kdaj je treba sprožiti celovit pregled strategije EU za trajnostni razvoj.